

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
המטה לחינוך אזרחי ולחיים משותפים

יום הסובלנות הבינלאומי
מאגר מערכי שיעור, הפעלות, מקורות מידע ותוכן

מה במאגר:

- יום הסובלנות הבינלאומי 2017
- יום הסובלנות הבינלאומי 2014
- יום הסובלנות הבינלאומי 2013
- יום הסובלנות הבינלאומי - גני ילדים
- יום הסובלנות הבינלאומי - חינוך יסודי
- יום הסובלנות הבינלאומי - חטיבות ביניים
- יום הסובלנות הבינלאומי - תיכונים

יום הסובלנות הבינלאומי 2017

יום הסובלנות הבינלאומי תשע"ח - מערכי שיעור לחטיבות העליונות

המערך הראשון עוסק בערכים המקודשים לכל אדם- מה נחשב מבחינת התלמיד פגיעה ב"ערכים מקודשים"? כיצד התלמיד היה פועל במידה ומישהו משהו היה פוגע ב"ערך חשוב/ערך המקודש עבורו? המערך פותח פתח לשיח בשאלות חשובות כגון: האם התחושות שלי יכולות להוביל אותי או אחרים למעשי אלימות? האם אני יכול להבין שלכל אחד ישנם נושאים "קדושים" מבחינתו ושפגיעה בהם יכולה להוביל תסכול וזעם ולעיתים אף לאלימות? האם אנחנו רגישים (מגלים סובלנות) גם לרגשות מקודשים וערכים מקודשים של אחרים?

מערך שני סביב השיר "ויקיפדיה" -דעות קדומות המערך סובב שביב שירו של חנן בן ארי: "ויקיפדיה". השיר הוא שיר מחאה והילדים נדרשים להסביר מדוע הוא "שיר מחאה"? על מה הוא מוחה? מהי "דעה קדומה"? אלו דעות קדומות עולות בשיר זה? באילו נושאים קיימת סובלנות בחברה הישראלית? ובאילו נושאים אין סובלנות? התלמידים נדרשים להציע הצעות כיצד לקדם סובלנות בקהילה ובמדינה. הם נדרשים לחשוב על המעגל הקרוב להם- הכיתה ובית הספר שלהם: באלו נושאים אין סובלנות בבית הספר וכיצד הם מציעים לקדם סובלנות בבית הספר? תלמידי הכיתה נדרשים להציע משימה כיתתית שיכולה לקדם סובלנות.

דיבור אחר בחברה וברשת

תכנית מודולרית הכוללת מספר מערכי שיעור העוסקים במפגש בין תרבויות וקהילות שונות בחברה הישראלית, ובדרך שבה הרשתות החברתיות משפיעות על מפגשים אלו. המערך כולל מספר סרטונים בנושא היכרות בין קבוצות שונות בחברה הישראלית, בדגש על הרשת כסביבה היכולה לזמן היכרות ושיח מכבד בין מגזרים שונים בחברה.

מערכי השיעור בנויים סביב סדרת סרטוני הרשת "עובדים על זה". התכנית כוללת סרטון פתיחה בנושא היכרות בין קבוצות שונות בחברה הישראלית, בדגש על הרשת כסביבה היכולה לזמן היכרות ושיח מכבד בין מגזרים שונים בחברה. יש בה שלוש מצגות אינטראקטיביות סביב סרטונים מתוך סדרת הרשת "עובדים על זה". הנחיות הפעלה מובנות עבור המצגות, הכוללות שאלות המשך נוספות לדיון. בערכה יש 3-4 שיעורים, לבחירת המורה מה להעביר לכיתתו.

ריכוז פעילויות ליסודי, חטי"ב וחטי"ע -המטה לחינוך אזרחי ולחיים משותפים

מערכים רבים העוסקים בסובלנות וביחס לאחר ולשונה. מערכים המכוונים אל קידום התנהגות סובלנית וסבלנית לאחר ולשונה, וקבלת האחר

פעילויות קליטת עולים לשבוע הסובלנות - אגף קליטת תלמידים עולים

עולים חדשים מגיעים מארצות שונות ברחבי העולם ונקלטים במוסדות החינוך מידי שנה. בקישור ניתן למצוא אסופת סיפורים של תלמידים עולים והמלצות פדגוגיות לשילובם של הסיפורים בכיתות.

תפקיד גן הילדים בחינוך לסובלנות בחברה הישראלית-האגף לחינוך קדם יסודי

מאמר טוב וחשוב העוסק בסובלנות בגני ילדים.

פעילויות נוספות לתלמידי מינהל החינוך הדתי

החינוך לסובלנות והיחס לאחר בעין יהודית, ברבדיה השונים: היחס לגר, לנכה וכדומה. פעילויות בכיתה להכרת השונה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים

יום הסובלנות הבינלאומי 2014

<u>מערך שיעור לקראת יום הסובלנות לכיתות א'-ג'</u> ההבדל בין סובלנות לסבלנות וכיצד נעודד התנהגות סובלנית. מערך שעור זה ישים דגש על הפן החיובי של סובלנות ובאמצעותו ללמד על הבעיות בהתנהגות שאינה סובלנית.
<u>מערך מתורגם לערבית לתלמידי ביה"ס היסודיים, לכיתות א'-ג'</u> בערבית-הבדל בין סובלנות לסבלנות וכיצד נעודד התנהגות סובלנית.
<u>מערך שיעור לקראת יום הסובלנות לחט"ב</u> מערך שיעור המבוסס על סרטון שהעלה ג'ורג' עמירה, בן 11, בסרטון נטול מילים מעלה ג'ורג' שלטים החושפים את היחס הקשה בו הוא נתקל בבית סיפרו. בסרט פונה ג'ורג' אל אלו הפוגעים בו. נשיא המדינה, ששמע על המקרה, הזמינו לבית הנשיא
<u>מערך הפעלה לקראת יום הסובלנות לביה"ס היסודיים, לכיתות ד'-ו'</u> המערך עוסק בקושי להיות סובלני כלפי דעות המנוגדות לדעותי, בשורש ס.ב.ל. ממנו נובעת המילה. בדבריו של וולטר: "אינני מקבל אף מילה ממה שאתה אומר, אך אאבק על זכותך לומר אותה". המערך מציע סרט: "החיים בשחור ולבן" {בי"ס יבנאלי}. הסרט עוסק בהתמודדות עם גזענות בחברת הילדים
<u>מערך מתורגם לערבית לתלמידי ביה"ס היסודיים, לכיתות ד'-ו'</u> העיסוק בערך הסובלנות הינו בעל חשיבות רבה ומאתגרת. ערך הסובלנות מזמן עיסוק בדילמות אקטואליות בחברה הישראלית, התמודדות עם גזענות, זהות ומגדר, זכויות אדם, שוויון ועוד. למעשה כל נושא לדיון יתאפשר ויקודם אם תהיה גישה סובלנית, מאפשרת ומכילה.
<u>מערך שיעור לקראת יום הסובלנות לחט"ע שהוכן בסיוע אנשי משרד המשפטים</u> מניעת הגזענות וההתמודדות עמה. עוסק בעיקר במניעת גזענות- כדי לחולל מודעות ציבורית, המערך מדגיש את הסכנות שבאי-סובלנות, ואת המחויבות ואת הפעולה למען קדום הסובלנות
<u>מצגת מלווה למערך (משרד המשפטים) לקראת יום הסובלנות לביה"ס התיכוניים</u> עוסק בעיקר במניעת גזענות- כדי לחולל מודעות ציבורית, המערך מדגיש את הסכנות שבאי-סובלנות, ואת המחויבות ואת הפעולה למען קדום הסובלנות
<u>מערך שיעור לציבור הדתי (חמ"ד) בשיתוף משרד המשפטים לתלמידי ביה"ס התיכוניים</u> חמד- עוסק בעיקר במניעת גזענות- כדי לחולל מודעות ציבורית, המערך מדגיש את הסכנות שבאי-סובלנות, ואת המחויבות ואת הפעולה למען קדום הסובלנות

יום הסובלנות הבינלאומי 2013

<u>פסיכולוגיה - מערך בנושא סובלנות - עובד בידי המדריכה ניצה וינטר</u> פיתוח מודעות לחשיבותן של יחסי סובלנות בין וכלפי השונים החברה- תיוג וסטיגמות
<u>מערך שיעור בנושא הסובלנות לחטב - נכתב בידי אתי אדרי וסימה רוזלין</u> הסובלנות נובעת מההכרה בכבודו של האדם כערך וזכותו להיות שונה מאחרים. על כך חובה עלינו כבני אדם לנהוג בסובלנות בכל אדם. התלמידים יבינו שגילוי אמפטיה כלפי האחר השונה יביאו ליצירת חברה בריאה ויציבה
<u>מערך בנושא יחס לחרדים - נכתב בידי יהושע רץ</u> הפעילות המוצעת כאן עוסקת ביחס כלפי קבוצת מיעוט מובדלת, אשר כפי שיוסבר בהמשך – שומרת בקנאות על ייחודה הפעילות, היא לבחון את עצמנו ולהתנסות באתגר של מימוש ערכי הסובלנות הלכה למעשה – אל מול כל קבוצה מתבדלת מרצונה או נבדלת שלא מרצונה, כמו למשל קבוצת מיעוט אתני (ערבים), עדתי, או קבוצה שונה בצבעה, שפתה ומנהגיה. : תרגיל בסובלנות בנושא היחס לחרדים

יום הסובלנות הבינלאומי - גני ילדים

<u>חינוך לפלורליזם בגן הילדים</u> הסרטון מציג רציונל ודרכים שונות ליישום חינוך לפלורליזם בחיי היום יום בגן
<u>מצגת פעילויות - תלמיד עם צרכים מיוחדים כתורם מעורב ושותף פעיל בקבוצת השווים</u> מצגת ובה מאגר פעילויות להעצמת התלמיד עם הצרכים המיוחדים כתורם מעורב ושותף פעיל בקבוצת השווים. הפעילויות מיועדות ללקויות שונות אך ניתן להשתמש בהן ללקויות אחרות, תוך התאמה ושיקול דעת. נושאי הפעילויות: בירור ערכים ועמדות, בניית תכניות התערבות, התנסות ושיתוף בתחושות ובקשיים של תלמידים עם לקויות שונות, הנגשה ונגישות, מעורבות חברתית, ייצוג עצמי, יצירת קשר חברתי.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים

<u>מצגת פעילויות - תלמיד עם צרכים מיוחדים כתורם מעורב ושותף פעיל בקבוצה הטרוגנית</u> מצגת ובה מאגר פעילויות להעצמת התלמיד עם הצרכים המיוחדים כתורם מעורב ושותף פעיל בקבוצות הטרוגניות. הפעילויות מיועדות ללקויות שונות אך ניתן להשתמש בהן ללקויות אחרות, תוך התאמה ושיקול דעת. נושאי הפעילויות: בירור ערכים ועמדות, בניית תכניות התערבות, התנסות ושיתוף בתחושות ובקשיים של תלמידים עם לקויות שונות, הנגשה ונגישות, מעורבות חברתית, ייצוג עצמי, יצירת קשר חברתי. <u>אוגדן מערכי שיעור ופעילויות האחר הוא אני, חינוך מיוחד מחוז צפון</u> אוגדן מערכי שיעור ופעילויות בנושאים: חינוך לשוני, האחר הוא אני, מערך שיעור בתחום העיוורון ולקות הראייה, שונות ואחדות, אחדות ושונות בהקשר למתמטיקה, סובלנות כלפי עצמי וכלפי חברי.

יום הסובלנות הבינלאומי – חינוך יסודי <u>הכרת משפחות שונות (מפגש 21 בתכנית כישורי חיים)</u> מפגש זה מכוון לפתוח בפני התלמידים אפשרות לקיומן של דפוסים שונים של משפחות ובמקביל, לחזק אצל ילדים שחיים בקרב משפחות לא שגרתיות תחושה שהם חלק מהמכלול המוכר. <u>מהי סובלנות ומהי היא דורשת ממני? - מערך שיעור</u> הבנת מושג הסובלנות ומה הוא דורש ממני. חשיבה על דרכים לעידוד התנהגות סובלנית בחברה <u>מהי סובלנות ומהי היא דורשת ממני? - מערך שיעור בשפה הערבית</u> הבנת מושג הסובלנות ומה הוא דורש ממני. חשיבה על דרכים לעידוד התנהגות סובלנית בחברה. <u>טיפוח סובלנות בחינוך היסודי</u> שעת חינוך העוסקת בשונות ובטיפוח חברה מקבלת את השונות בחברה כדבר מבורך. <u>חקלאות וסובלנות - מערכי שיעור ופעילויות המדגישים את רעיון הסובלנות בחקלאות</u> פעילויות שונות המדגישות את רמת הסובלנות הגבוהה הנדרשת בין האדם לסביבה, בין האדם לרעיו ובין הצמחים עצמם ובין בעלי החיים כאשר עוסקים בחקלאות. <u>קישורים לתכניות הלימודים בגיאוגרפיה ו"מולדת חברה ואזרחות"</u> רשימת קישורים לנושאים ופעילויות בנושא סובלנות בתוך תכניות המשרד וספרי הלימוד במסגרת הנושאים השונים. 1. מדינת ישראל מדינת עלייה - מדינת ישראל היא מדינה המורכבת מעולים המגיעים אליה מכל קצוות תבל, מאז ראשיתה ועד לימינו אנו. פעילות זו עוסקת ברב גוניות של החברה הישראלית מבחינת מקומות המוצא של אוכלוסייתה, בשאיפה לחנך את התלמידים להבנת החיים יחד מתוך כבוד הדדי וסובלנות. 2. קבלת השונה - פעילות חווייתית בעזרת מצגת שמטרתה להגביר את המודעות לתופעת הדעות הקדומות הנובעות מהבדלי מגזר, צבע עור, יכולת שכלית וגופנית וכדומה. הפעילות מעודדת את התלמידים להתייחס להבדלים בדרך לא שיפוטית ולגלות סובלנות כלפי האחר והשונה הזכות לכבוד - הזכות להזדקן בכבוד - בפעילות זו התלמידים ינסו לענות בדרך חווייתית על השאלות הבאות: מדוע יש לכבד את המבוגרים? האם גם סבא וסבתא כלולים בין המבוגרים שיש לכבד? מדוע? באילו דרכים בא לידי ביטוי הכבוד למבוגרים? כיצד יש להתייחס לקשישים?. <u>מערכי שיעור סביב שירים</u> פעילויות מתקשבות העוסקים בשירים המדגישים את ערכי הסובלנות והיחס לאחר. האחר הוא אני לדרוזים, اجمل الاطفال نهائي הילד הכי יפה כיתות א'-ב', انا اشعر نهائي שליחה אני מרגיש כיתות ג'-ד', النملة 7 تحضير نهائي יחידת הוראה לכיתות ה' - ו' <u>פעילות בנושא סובלנות וסבלנות בחווה החקלאית פ"ת</u> חיבור בין דורי הכולל תלמידי כיתות ג'-ד', סטודנטים לאומנות וותיקי הקהילה האתיופית העוסקים ביחד בחקלאות אתיופית אותנטית ועשיה אומנותית משותפת. <u>מערך שיעור ליום הסובלנות – בעברית</u> הבנת מושג הסובלנות ומה שהוא דורש מכל אדם לביסוס חברה סובלנית ומקבלת יותר. <u>מערך שיעור העוסק במושג הסובלנות ויישומו בחיי היום יום</u> המערך מתמקד בהיכרות עם מושג הסובלנות ובמציאת דרכים לעידוד התנהגות סובלנית בשילוב סרטון שהופק על ידי הטלוויזיה החינוכית <u>מערך שיעור ליום הסובלנות בשפה הערבית</u> הבנת מושג הסובלנות ומה שהוא דורש מכל אדם לביסוס חברה סובלנית ומקבלת יותר.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים

<u>מצגת פעילויות - תלמיד עם צרכים מיוחדים כתורם מעורב ושותף פעיל בקבוצת השווים</u> מצגת ובה מאגר פעילויות להעצמת התלמיד עם הצרכים המיוחדים כתורם מעורב ושותף פעיל בקבוצת השווים. הפעילויות מיועדות ללקויות שונות אך ניתן להשתמש בהן ללקויות אחרות, תוך התאמה ושיקול דעת. נושאי הפעילויות: בירור ערכים ועמדות, בניית תכניות התערבות, התנסות ושיתוף בתחושות ובקשיים של תלמידים עם לקויות שונות, הנגשה ונגישות, מעורבות חברתית, ייצוג עצמי, יצירת קשר חברתי.
<u>מצגת פעילויות - תלמיד עם צרכים מיוחדים כתורם מעורב ושותף פעיל בקבוצה הטרוגנית</u> מצגת ובה מאגר פעילויות להעצמת התלמיד עם הצרכים המיוחדים כתורם מעורב ושותף פעיל בקבוצת הטרוגניות. הפעילויות מיועדות ללקויות שונות אך ניתן להשתמש בהן ללקויות אחרות, תוך התאמה ושיקול דעת. נושאי הפעילויות: בירור ערכים ועמדות, בניית תכניות התערבות, התנסות ושיתוף בתחושות ובקשיים של תלמידים עם לקויות שונות, הנגשה ונגישות, מעורבות חברתית, ייצוג עצמי, יצירת קשר חברתי.
<u>מערך שיעור בנושא חברות בין שונים - חינוך מיוחד מחוז ירושלים</u> מערך שיעורים בנושא - אחדות ושונות. התמקדות במסרים של השיר: "חברים בכל מיני צבעים". דיון והתנסות במושגים ובנורמות התנהגות הנובעים מהשיר בפרט ונערך החודש בכלל.
<u>מערך שיעור בנושא סובלנות לשונה - חינוך מיוחד מחוז ירושלים</u> מערך שיעורים הוראה בנושא - שונות. ברור ושיח אודות הדמיון והשוני בין התלמידים, מה מעציב/משמח כל אחד מהתלמידים, ציפיות התלמידים מחבריהם לכיתה, התנהגויות שעליהם לאמץ כדי שכל אחד ירגיש נעים ובטוח בכיתה, לימוד צורות פנייה אחד לשני.
<u>אוגדן מערכי שיעור ופעילויות האחר הוא אני, חינוך מיוחד מחוז צפון</u> אוגדן מערכי שיעור ופעילויות בנושאים: חינוך לשוני, האחר הוא אני, מערך שיעור בתחום העיוורון ולקות הראייה, שונות ואחדות, אחדות ושונות בהקשר למתמטיקה, סובלנות כלפי עצמי וכלפי חברי.

יום הסובלנות הבינלאומי – חטיבות ביניים <u>מערך שיעור לשבוע הסובלנות הבינלאומי תשע"ה תוך קישור לאקטואליה</u> החברה הישראלית מאופיינת בשסעים רבים המפגלים אותה. בעת האחרונה אנו עדים לתופעות רבות של התנהגות אלימה וחוסר סובלנות. מערך זה עוסק בנושא הסובלנות תוך התייחסות וקישור לאירועי האקטואליה של החודשים האחרונים.
<u>ארוע האלימות בספורט (נובמבר 2014) בהקשר של סובלנות והתמודדות עם גזענות</u> מערך שיעור העוסק בארוע אלימות בספורט ועיסוק בסובלנות
<u>מערך שיעור ליום הסובלנות – בערבית</u> עיסוק במושג סובלנות ובהפרתו בחברת הילדים. הבנת ההשלכות של התנהגות לא סובלנית לחברה.
<u>מערך שיעור ליום הסובלנות – בערבית</u> עיסוק במושג סובלנות ובהפרתו בחברת הילדים. הבנת ההשלכות של התנהגות לא סובלנית לחברה.
<u>האחדה תרבותית מול ייחוד תרבותי</u> בעולם הגלובלי חברות רבות מאבדות מאפיינים ייחודיים של תרבויותיהן. תהליך זה מוביל ל"האחדה תרבותית. בו בזמן קיימים תהליכים של שמירה על ייחודיות תרבותית ע"י קבוצות אוכלוסייה קטנות, התהליכים האלה פועלים בכיוונים מנוגדים- מצד אחד האחדה ומצד שני שמירה על ייחוד. ביחידת לימוד זו ננסה להבין כיצד בעזרת ערך הסובלנות תרבויות יכולות לשמור על ייחודן בעולם הגלובלי.
<u>מערך שיעור באזרחות - הסובלנות בשילוב האירועים האקטואליים</u> מומלץ להרחיב את לימוד הנושא בעזרת לימוד <u>המקורות</u> להעשרה ולהעמקה.
<u>תופעת ההגירה ברחבי העולם והיחס למהגרים</u> תהליכים גלובליים מאיצים את תופעת ההגירה שבה מיליוני בני אדם עוברים ממקום למקום ברחבי העולם. תופעה זו גורמת לשינויים במדינות רבות. תופעת ההגירה מחייבת ברור בנוגע לדרכי ההתמודדות עם התופעה ביחידה זו ננסה לברר מדוע יש לקדם גישה סובלנית כלפי מהגרים וכיצד ניתן לגלות סובלנות כלפי מהגרים שמייצגים את האחר והשונה.
<u>יהודים תחת שלטון המוסלמים - סובלנות ושילוב</u> "תור הזהב" הינה תקופה בה חיו יהודים תחת שלטון המוסלמים בספרד, תקופה בה התקיימה פריחה תרבותית וחברתית. ביחידת לימוד זו ננסה לברר ולהבין מהי סובלנות דתית וכיצד היא באה לידי ביטוי בתקופת "תור הזהב".

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים

<u>חברות וסובלנות ב"קלקידן" מאת דורית אורגד</u> עיון ודיון בעקבות הספר "קלקידן" מאת דורית אורגד (במסגרת עידוד קריאה בשעורי הספרות). יחידת הלימוד פותחת במידע על העלייה מאתיופיה במובן ההיסטורי, במהלך הקריאה יוגדרו הערכים חברות וסובלנות וייבחנו בעלילת הספר. בסוף היחידה התלמידים יתנסו ביישום הערכים ביצירות נוספות מז'אנרים שונים ובמבע אישי.
<u>ספר קריאה: ואחד עם כיפה/ אברהם נווה</u> התייחסות לפתיחה של הספר כהיצג (אקספוזיציה): היכרות ראשונית עם הדמויות ועם האירוע הקיצוני שיקדם את העלילה. התייחסות לפרטים חשובים שהיו משמעותיים להמשך העלילה. הדגשת הפרטים שיחדדו את הקונפליקט שיתפתח בין האם המייצגת אורח חיים חילוני לבין הבן שממשיך לדבוק בעקרונותיו ורוצה להישאר דתי.
<u>מחויבות לסובלנות ולקבלת האחר</u> בפעילות מבררים המשתתפים את המושג "סובלנות" ואת השלכותיו, ודנים בדרכים לקידום סובלנות.
<u>מה שרואים מפה לא רואים משם</u> מטרות הפעילות הן להמחיש את העובדה שאנשים רואים דברים בצורה שונה, ולהכיר בכך שנקודות המבט השונות הן לגיטימיות ושאינן נקודת מבט נכונה אחת. מודעות לשוני בנקודות המבט עשויה לסייע בהפחתת קונפליקטים בין אנשים ובין חברות השונות בתרבותן.
<u>ארץ העיוורים</u> בפעילות זו המשתתפים ייחשפו לעולמם של העיוורים ולקשיים שאיתם הם מתמודדים, יבחנו דרכים לקבלת בעלי מוגבלויות בחברה ויכירו ביתרונות לחברה הטמונים בהכלת האחר.
<u>ירושלים – ביחד אבל לחוד</u> בפעילות המשתתפים מתמודדים עם שאלות הנוגעות ליחסים בין יהודים לערבים בירושלים, בתחומים שונים, כגון: תעסוקה, שכנות, זכויות ועוד; ועם ההשלכות הנובעות מההחלטות שקיבלו.
<u>בעת משבר</u> מטרת הפעילות לבחון עמדות סטריאוטיפיות של המשתתפים כלפי קבוצות שונות בחברה, מדוע יש לנו צורך בסטריאוטיפים ומה הסכנות הגלומות בכך.
<u>עצור בטרם</u> בפעילות מבררים המשתתפים כיצד אנו מרגישים ומגיבים כאשר פוגעים בכבודנו. כיצד הפרשנות שאנו מייחסים לעובדות משפיעה על הרגשתנו וכתוצאה מכך על תגובתנו וכיצד ניתן להגיב באופן שאינו פוגע בכבוד הזולת.
<u>שיח של כבוד</u> מטרת פעילות זו היא להדגיש את ערך הכבוד ואת חשיבותו לשיח הציבורי – במיוחד בדיון בסוגיות שנויות במחלוקת.
<u>מערך שיעור בנושא סובלנות – לימוד בחברותא</u> מערך שיעור שבמרכזו דף עבודה המבוסס על ארון הספרים היהודי ללמידה בחברותא בנושא סובלנות וגילוייה
<u>משהו אחר شيء آخر (מגזר דרוזי)</u> פעילות זו מבוססת על הסיפור "משהו אחר", מאת קתרין קייב. המשתתפים מתבקשים להביע את עמדותיהם כלפי "משהו אחר" ולדון בסוגיות של סטריאוטיפים ושל קבלת האחר.
<u>מאגר הפניות לקטעי מקרא ומאמרים בשאלת היחס לאחר במקרא</u> ריכוז הפניות לקטעי מקרא ולמאמרים העוסקים בשאלת היחס לאחר במקרא
<u>מערך שיעור בנושא סובלנות</u> מערך שיעור לביסוס המושג סובלנות בעזרת ביטויים ושירים.
<u>דגמי הוראה בתאטרון המעצימים את ערכי הסובלנות</u> בפעילות המשתתפים מתמודדים עם שאלות הנוגעות ליחסים בין יהודים לערבים בירושלים, בתחומים שונים, כגון: תעסוקה, שכנות, זכויות ועוד; ועם ההשלכות הנובעות מההחלטות שקיבלו.
<u>היחס לזקן - אוכלוסיית העולם</u> האוכלוסייה המזדקנת במאה ה- 21 הן בעולם והן בישראל, מחייבת יחס מיוחד לאדם הזקן. בפעילות זו נברר מהם חובותיה של החברה כלפי הזקן? מדוע יש לטפח מערך שירותים מותאם, הוגן ונדיב לאוכלוסייה המתבגרת? מדוע על החברה בכלל ועל הפרט לגלות יחס סובלני כלפי הזקן.
<u>הסובלנות - ערכה וגבולותיה</u> התלמידים יכירו הערך "סובלנות" ואת חשיבותו לחברה

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים

<u>ייחודיות ושונות ומה שביניהן (מפגש 4 בתכנית כישורי חיים)</u> מטרת הפעילות להפגיש את התלמידים עם אפיונים והתנהגויות ייחודיים של מתבגרים הקשורים לתחומי חיים מגוונים. ככל שניטיב לזהות ולקבל את האפיונים הייחודיים שבנו, יקל עלינו לקבל את האחרים על ייחודיותם, שהיא זו היוצרת שונות בכל קבוצה.
<u>הקשבה ללא שיפוטיות (מפגש 5 בתכנית כישורי חיים)</u> מטרת הפעילות להפגיש את התלמידים עם אפיונים והתנהגויות ייחודיים של מתבגרים הקשורים לתחומי חיים מגוונים. ככל שניטיב לזהות ולקבל את האפיונים הייחודיים שבנו, יקל עלינו לקבל את האחרים על ייחודיותם, שהיא זו היוצרת שונות בכל קבוצה.
<u>סיפורי חיים (מפגש 27 בתכנית כישורי חיים)</u> פעילות המתמקדת בסיפורים תרבותיים שורשיים, מהם המשתתפים שואבים כוחות. במסגרת הפעילות יינתן דגש על מקורות כוח וחוויות מעצימות, היוצרים תחושה של קירבה וחמימות. בנוסף, יינתן דגש על מציאת קווים משותפים בין תרבויות שעל פניהן נראות שונות זו מזו.
<u>כיצד יוצרים מרחב מוגן (מפגש 28 בתכנית כישורי חיים)</u> מרחב אישי ובין אישי נוצרים על ידי הגבול התחום אותם. גם בשיחה על נושא במחלוקת, בעיקר מחלוקת לאומית ותרבותית, יש צורך ליצור מרחב מוגן באמצעות הבניית כללים שיאפשרו למשתתפים הגנה ותחושת ביטחון. בפעילות זו ייבנה החוזה לשמירת הכללים של השיח המוגן וייקבעו האחראים והדרך לשמירתם.
<u>הצגת שאלות מתוך עמדה של התעניינות וסקרנות (מפגש 29 בתכנית כישורי חיים)</u> מטרת הפעילות לסייע למשתתפים להבין למה מתכוון האחר מבלי להניח הנחות ומבלי להגיב מתוך דעות קדומות, זאת בעזרת שאלות מתוך עמדה של התעניינות וסקרנות. שאלות אלו יובילו אותנו להבנת האחר וללמידה על זווית הראיה שלו.
<u>נקודות אור (מפגש 30 בתכנית כישורי חיים)</u> מטרת המפגש היא להתאמן באיתור מקורות כוח בסיפור של הזולת, וביצירת מאגר של רעיונות להסתכלות חיובית, הממוקדת בכוחות אישיים ובדרכי ההתמודדות עם מצבי קונפליקט.
<u>איך יודעים מה נכון? (מפגש 2 בתכנית כישורי חיים)</u> פעילות זו מכוונת לאפשר ביטוי של הקולות ה"לא מדוברים" העולים בקרב בנים ובנות בתחילתו של קשר מתוך רצון, לאפשר הרחבה של מגוון ההתנהגויות ההולמות, לאפשר הצצה לספקות ולחרדות של בני המין השני, לפתח חשיבה ביקורתית בתחום המיניות ולצמצם את הפגיעות של בני הנוער.
<u>זיהוי עמדות ויחס קודם (מפגש 5 בתכנית כישורי חיים)</u> במפגש זה נתמקד בבדיקת עמדות של תלמידי הכיתה ביחס להומוסקסואלים וללסביות. נוזה את מוקדי הקושי, נברר ידע קודם על הנושא ונברר מהי נטייה חד מינית.
<u>הקשבה לסיפורים אישיים (מפגש 6 בתכנית כישורי חיים)</u> במפגש זה ייעשה ניסיון להתחבר לנושא של נטייה חד מינית באמצעות הקשבה לסיפורים של הומוסקסואלים ולסביות. במהלך המפגש ננסה להעלות רעיונות ומחשבות באשר לדרך שבה יכולים התלמידים להוות חברה תומכת עבור להט"בים (לסביות, הומואים, טרנסגינדרים וביסקסואלים).
<u>הקניית ידע ועשיית "סדר בבלגן" (מפגש 7 בתכנית כישורי חיים)</u> מפגש זה יתמקד בהקניית ידע על המושגים הקשורים ללהט"בים.
<u>מצגת פעילויות - תלמיד עם צרכים מיוחדים כתורם מעורב ושותף פעיל בקבוצה הטרוגנית</u> מצגת ובה מאגר פעילויות להעצמת התלמיד עם הצרכים המיוחדים כתורם מעורב ושותף פעיל בקבוצות הטרוגניות. הפעילויות מיועדות ללקויות שונות אך ניתן להשתמש בהן ללקויות אחרות, תוך התאמה ושיקול דעת. נושאי הפעילויות: בירור ערכים ועמדות, בניית תכניות התערבות, התנסות ושיתוף בתחושות ובקשיים של תלמידים עם לקויות שונות, הנגשה ונגישות, מעורבות חברתית, ייצוג עצמי, יצירת קשר חברתי.
<u>מצגת פעילויות - תלמיד עם צרכים מיוחדים כתורם מעורב ושותף פעיל בקבוצת השווים</u> מצגת ובה מאגר פעילויות להעצמת התלמיד עם הצרכים המיוחדים כתורם מעורב ושותף פעיל בקבוצת השווים. הפעילויות מיועדות ללקויות שונות אך ניתן להשתמש בהן ללקויות אחרות, תוך התאמה ושיקול דעת. נושאי הפעילויות: בירור ערכים ועמדות, בניית תכניות התערבות, התנסות ושיתוף בתחושות ובקשיים של תלמידים עם לקויות שונות, הנגשה ונגישות, מעורבות חברתית, ייצוג עצמי, יצירת קשר חברתי.
<u>אוגדן מערכי שיעור ופעילויות האחר הוא אני, חינוך מיוחד מחוץ צפון</u> אוגדן מערכי שיעור ופעילויות בנושאים: חינוך לשוני, האחר הוא אני, מערך שיעור בתחום העיוורון ולקויות הראייה, שונות ואחדות, אחדות ושונות בהקשר למתמטיקה, סובלנות כלפי עצמי וכלפי חברי.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים

יום הסובלנות הבינלאומי – תיכונים

אנשי משרד המשפטים נכנסים לכיתות מערך שיעור שנכתב בשיתוף פעולה בין משה"ח למשרד המשפטים. המערך מתמקד בניתוח ארוע ושאלות נילוות.
מערך שיעור לשבוע הסובלנות הבינלאומי תשע"ה תוך קישור לאקטואליה החברה הישראלית מאופיינת בשסעים רבים המפלגים אותה. בעת האחרונה אנו עדים לתופעות רבות של התנהגות אלימה וחוסר סובלנות. מערך זה עוסק בנושא הסובלנות תוך התייחסות וקישור לאירועי האקטואליה של החודשים האחרונים.
ארוע האלימות בספורט (נובמבר 2014) בהקשר של סובלנות והתמודדות עם גזענות מערך שיעור העוסק בארוע אלימות בספורט ועיסוק בסובלנות.
מערך שיעור באזרחות - הסובלנות בשילוב האירועים האקטואליים מומלץ להרחיב את לימוד הנושא בעזרת לימוד המקורות להעשרה ולהעמקה.
הרב קוק ומסע המושבות בשנת 1913 עמד הרב קוק בראש משלחת רבנים שיצאה לביקור במושבות ובקבוצות של אנשי העלייה הראשונה. היה זה מפגש מרתק בין דתיים וחילוניים והזדמנות להיכרות עם עולמות שונים. נבחן את הערך "סובלנות" תוך לימוד קטע מהגותו של הרב קוק הדן בחשיבותן של דיעות ההפוכות ממנו ובאמת הקיימת בכל קבוצה.
אנשי משרד המשפטים נכנסים לכיתות בחינוך הממלכתי דתי מערך שיעור שנכתב בשיתוף פעולה בין משה"ח למשרד המשפטים. המערך מתמקד בניתוח ארוע ושאלות נילוות
מערך שיעור בנושא סובלנות ופלורליזם עיסוק במושגים סובלנות ופלורליזם וחשיבותם תוך שילוב צפייה מונחית בסרט
"הדרוזים במדינת ישראל" - מערך לימוד ליום הסובלנות ריכוז מידע וסרטונים על העדה הדרוזית בישראל, שיכולים להוות בסיס ללמידה על העדה והיחס אליה בארץ
סיפור "רובי וטובי" ליום הסובלנות סיפור המציג דעות שונות בנוגע לסוגיית הסובלנות ועבודה עליו.
הכרת האחר - החברה החרדית הכרת החברה החרדית בדרכים שונות, כולל כניסה לאתרי אינטרנט שלהם ולמידה על התכנים בהם הם עוסקים ודרכי העברתם
מערכי שיעור בנושא הכרה וסובלנות כלפי תרבויות משנה בחברה הישראלית שיעורי הכנה לקראת סיור אצל השומרונים בהר גריזים ועוסק בכל חברות המשנה הקטנות בארץ וביחס החברה אליהן
מערך שיעור בנושא סובלנות בעזרת הסיפור "דירה להשכיר" מערך שיעור המסתכל על החברה והיחסים בתוכה בעזרת הסיפור דירה להשכיר ומאפייני הדיירים המוצגים בו כמסמלים קבוצות ועימותים בחברה
תופעת ההגירה ברחבי העולם והיחס למהגרים מהגרים המגיעים למדינות שונות גורמים לשינויים דמוגרפיים, כלכליים, וחברתיים באותן מדינות. בפעילות זו נבר מהו יחס האוכלוסייה למהגרים? כיצד אנו מתמודדים עם תופעת ההגירה? יצד ניתן לגלות סובלנות כלפי מהגרים שמייצגים את האחר והשונה?
חקלאות וסובלנות - מערכי שיעור ופעילויות המדגישים את רעיון הסובלנות בחקלאות פעילויות שונות המדגישות את רמת הסובלנות הגבוהה הנדרשת בין האדם לסביבה, בין האדם לרעיו ובין הצמחים עצמם ובין בעלי החיים כאשר עוסקים בחקלאות.
חומרי למידה בתחום מדעי הסביבה העוסקים בסובלנות קישור לאתר מדעי הסביבה ובו הפניות למחברות לימוד העוסקות בערך הסובלנות במדעי הסביבה.
דף בית מדרש- בנושא תרבות המחלוקת בישראל דף בית מדרש- בנושא תרבות המחלוקת בישראל
סולידריות אנושית עוד מימי המקרא לימוד קטעי חוק מקראיים העוסקים בערך של סולידריות אנושית ובחינת הרלוונטיות שלהם היום.
מאגר הפניות לקטעי מקרא ומאמרים בשאלת היחס לאחר במקרא ריכוז הפניות לקטעי מקרא ולמאמרים העוסקים בשאלת היחס לאחר במקרא
בחינת ערך הסובלנות בספרות התורה שבעל פה הצעות למערכי שיעור הבוחנים סיפורים ומאמרים חז"ל בנושא הסובלנות. כולל פרשנות ברוח זו לסיפורים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים

דגמי הוראה בתאטרון המעצימים את ערכי הסובלנות הנחיות למורים והצעות כיצד להשתמש בדגמי הוראה בתיאטרון על מנת להדגיש את ערכי הסובלנות והיחס לאחר.
סובלנות פוליטית - מערך שיעור מערך שיעור העוסק בחשיבות הסובלנות הפוליטית לקיום חברה דמוקרטית
נקמת הילד המגמגם/ רוני סומק השיר "נקמת הילד המגמגם" של המשורר רוני סומק עומד במרכזו של שיעור בין-תחומי המשלב היבט ספרותי יחד עם היבט סוציולוגי. בציר הספרותי מוצג תסכולו של הילד החריג (המגמגם) באמצעים פואטיים מגוונים - ציורי לשון, ארמז, מצלול ועוד, ואילו ההיבט הסוציולוגי מתמקד בדעות קדומות של החברה כלפי אנשים השייכים לקבוצה חברתית מסוימת. מטרת השיעור לפתח אצל התלמיד רגישות כלפי השונה בחברה.
אוכלוסיית העולם וישראל מזדקנת האוכלוסייה המזדקנת במאה ה- 21 הן בעולם והן בישראל, מחייבת יחס מיוחד לאדם הזקן. בפעילות זו נברר מהם חובותיה של החברה כלפי הזקן? מדוע יש לטפח מערך שירותים מותאם, הוגן ונדיב לאוכלוסייה המתבגרת? מדוע על החברה בכלל ועל הפרט לגלות יחס סובלני כלפי הזקן
מה שרואים מפה לא רואים משם מטרות הפעילות הן להמחיש את העובדה שאנשים רואים דברים בצורה שונה, ולהכיר בכך שנקודות המבט השונות הן לגיטימיות ושאינן נקודת מבט נכונה אחת. מודעות לשוני בנקודות המבט עשויה לסייע בהפחתת קונפליקטים בין אנשים ובין חברות השונות בתרבותן
ארץ העיוורים בפעילות זו המשתתפים ייחשפו לעולמם של העיוורים ולקשיים שאתם הם מתמודדים, יבחנו דרכים לקבלת בעלי מוגבלויות בחברה ויכירו ביתרונות לחברה הטמונים בהכלת האחר.
ירושלים – ביחד אבל לחוד בפעילות המשתתפים מתמודדים עם שאלות הנוגעות ליחסים בין יהודים לערבים בירושלים, בתחומים שונים, כגון: תעסוקה, שכנות, זכויות ועוד; ועם ההשלכות הנובעות מההחלטות שקיבלו.
משהו אחר (מגזר דרוזי) פעילות זו מבוססת על הסיפור "משהו אחר", מאת קתרין קייב. המשתתפים מתבקשים להביע את עמדותיהם כלפי "משהו אחר" ולדון בסוגיות של סטריאוטיפים ושל קבלת האחר
עצור בטרם בפעילות מבררים המשתתפים כיצד אנו מרגישים ומגיבים כאשר פוגעים בכבודנו. כיצד הפרשנות שאנו מייחסים לעובדות משפיעה על הרגשתנו וכתוצאה מכך על תגובתנו וכיצד ניתן להגיב באופן שאינו פוגע בכבוד הזולת.
שיח של כבוד מטרת פעילות זו היא להדגיש את ערך הכבוד ואת חשיבותו לשיח הציבורי – במיוחד בדיון בסוגיות שנויות במחלוקת